

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemai ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dižake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani 27. febr.

Ljubljansko tako zvano konstitucionalno društvo, gnezdo naših političnih protivnikov, je imelo te dni občni zbor in tu so izdali parole, ter naše slovenske stranke boj napovedali. Predsednika namestnik, advokat dr. Schrey je najprej nekoliko pojamaral, da v letu 1876 se ustavoverstvo nij razcveto (die Entwicklung des Verfassungslebens blieb zurück), da so v nekaterih deželah stvari celo na škodo ustavoverne stranke razvile se. Pri nas, pravi, sicer ona še stoji, ali nemški jezik se iz šol izriva (! Ur.) in na srednjih šolah, pravi dalje Schrey, je narodni fanatizem mej mladino závor resnemu uku. O orijentalnem vprašanji pak se modrijan kazinski tako-le izraža v nemškutarskem imenu: „Orientalno vprašanje zadeva tudi nas. Če tudi privatne demonstracije naših domačih Rusov nemajo odločilnega pomena, vendar se simpatija, katero narodna stranka do Rusije in do panslavizma kaže, ne sme preizkusiti ceniti. Slovansko vprašanje se ne ujema z avstrijsko državno mislijo. Nujno je treba, da ima ustavoverna stranka odprte oči, da je složna in sodelavna, za to bode posebno zdaj prilika dana, pri volitvah v mestni zbor in v deželni zbor.“

Nečemo se s Schreyem pripraviti o neresničnosti njegove trditve glede šol, pač pa moramo z vso odločnostjo odbijati njegovo perfidno in hudobno obrekovanje, ki ga uprav samo „furor teutonicus“ diktirati more, da se namreč slovansko vprašanje ne sklada z avstrijskim domoljubjem! To je laž in natolcevanje! Kaj je slovansko vpraša-

nje za nas? To, da hočemo mi kot Slovane imeti garancije za obstanek in razvoj svoje narodnosti, garancije zoper vsako silovito in nenaturno raznarodovanje ali germaniziranje. Le ta poročstva pa smo mi zmirom hoteli in hočemo v Avstriji doseči, ne drugje. Mi smo že pametni toliko in računati znamo toliko, da vemo, da k Rusiji ne moremo nikdar pripadati, torej že moramo Avstriji biti, ko bi ne hoteli, ker bati se nam je jedino le nemške požrešne Prusije, prijateljice necih ljudij.

Slovanov nas je v Avstriji več ko polovica vsega družega prebivalstva in slovansko vprašanje naj bi se ne skladalo z avstrijskim? Kdo je rešil 1849 Avstrijo? Ne li Slovan? Če terjamo le, da se nam dovoli tudi živeti, če hočemo le človeško eksistirati kot narod, — smejo li taki nesramneži javno prihajati in nas dolžiti, da ta skromna terjatev naša je veleizdajna, ter da se ne sklada z državno mislijo! — Fanatični nemški ali ponemčeni in v našo deželo naseljeni ljudje, kakor so ti Schrey-i, pač povsod svoje nemške simpatije naprej silijo, za nemška vprašanja goré in govore, a so nesramni in predrzni dovolj, da nas domačine Slovence takoj grobo sumničijo brez dokazov in dejanj!

Ruskih simpatij nas je obdolžil, „domače Ruse“ nas je imenoval kazinarski gospod dr. Schrey, tist, ki se v deželnem in mestnem zboru odlikuje s svojim nemškim fanatizmom, socijalno-politično pak se je dozdej izkazoval z neko brezobzirno zagrizenostjo, ki je občen karakteristikon podobnih ljudij. Dobro! Mi imamo tako gotovo ruske simpatije, kakor gotovo kažejo naši nemškutarji s tem Schreyem

na podčelu turške simpatije; mi želimo srečo in vspeh kristijanom, ki se za sv. križ in zlato svobodo bore, a mi prepuščamo radi našim nemškim in renegatskim kazinarjem, naj se oni bratijo s krvavimi klavci ubozih Bolgarskih kristijanov, naj prijateljujejo s turškimi natikalci na kolec, z blaznimi Muradi in Hamidi, — in kadar bode „prilika ob mestnih in deželnih volitvah,“ bode narod naš pač lahko razločeval našo sveto in pošteno zastavo od kazinske Schrey-Dežmanove, turško-nemškutarske.

Gospod državni pravdnik nas kaj rad konfiskuje. Večkrat je storil in potem rekel, da smo dražili zoper drugo narodnost, kralili javni mir itd. Vprašamo, ali nij to največje draženje zoper drugo, zoper našo (v deželi prvo in glavno) narodnost, če se avstrijsko lojalno slovansko prebivalstvo in naše slovansko vprašanje tako perfidno zavija in sumnjiči, kakor je to v kazini ta g. Schrey storil? S kom se more bolj mir kaliti, kakor s tako krivičnimi besedami, ki se javno govorijo in trosijo v sredi dežele, zoper ogromno večino njeno?!

Iz Rusije 21. febr.

[Izv. dopis.]

„Combien de luttés, de sang, d' années ne faudra-t-il pas encore pour que le bien que je voulais faire à l'humanité puisse se réaliser!“ si je deklamiral veliki ujetnik na sv. helenskem otoku. A južni slovanski svet more si spokojno deklamirati z vso severo-slovansko žurnalistiko: „preteklo bode še mnogo, če ne krvi, a vendar vode, da bode angleška vladna politika taka, kakoršne so

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Osemnajsto poglavje.

(Dalje.)

Razen svetilnice in kosmate kape je bila Jerica vse te reči pustila na obrobku ob peči, in sedaj stopivši v sobo je nje oko precej iskalo svojih zakladov. Izginili so. Obrobek ob levi je bil pobrisan in popolnem prazen. Skočila je h kotu, kjer je bila pustila staro škatljo. Tudi te nij bilo več. Za hišno leteti, jo poklicati nazaj in jo nagloma izpraševati zgodilo se je v tem hipu.

Brigita je bila prišla komaj v službo ter je bila jako priprosta; Jerica pa je znala vse od nje pozvedeti, kar je hotela. Podobo, pipo in svetilnico so zagnali na kup razbitega stekla in čepinj, kjer so se, kot je Brigita rekla, razbili v sto in sto koscev. Kosmata

kapa, blezo vsa razjedena od molov, je bila v ogenj obsojena; o drugih rečeh pa Brigita nij vedela natanko, a mislila je, da jih je tudi v peč pometala. In vse to se je zgodilo po ukazu gospe Ellisove. Jerica je odpustila Brigito, ki še celo slutila nij, velikosti njene izgube; potem je zaklenila duri, vrgla se na posteljo ter je počela močno jokati se.

„Zarad tega je tedaj gospa Ellisova tako zadovoljno podpirala moje namene, — jaz pa sem bila nespametna dovolj, da sem mislila, da je to storila le zarad mene same! Hotela je le sem priti in me okraati, ta tatica!“

Tako nagloma je poskočila s postelje, kot se je bila prej zagnala na njo in je hotela k durim. A podoba je bila, da jo neka nova misel zadržuje vrnivši se k postelji, pokleknila je, glasno izdihujé in je obraz zakrila z rokami. Enkrat ali dvakrat je vzdignila glavo ter je blezo hotela skočiti po konci in iti nad svojo sovražnico, a vsakrat jej je prišlo nekaj v glavo ter jo je zadrževalo. Bojazen nij bila.

Ne, ta ne, ker Jerica se nij bala nikogar! Karkoli je tudi bilo, bilo je nekaj, kar jo je mirilo in tolažilo, ker po vsakem novem boji videla se je mirnejša. Potem je vstala, vsedla se na stol tik okna, glavo oprla na roko ter je gledala ven. Okno je bilo odprto, dež je bil ponehal in smehljanje oživiljene in krasne narave se je videlo v bliščeči mavrici, ki je bila nad vzhodnim obzorom razpeta. Mala tičica je priletela in se vsedla na vejo drevesa tik okna in je žvrgolela zahvalno pesem. V loncu so rumene vijolice v najlepšem cvetju razširjale prijetne vonjave. Čudoviti čuti so Jerici prešinili srce in ne še dolgo tam sedeča, je občutila ono veliko radost, ki razdražene strasti popolnem umiri. Zmagala je. Slavno je premagala najhujšega sovražnika na svetu, slavno zmagala samo sebe. Bliščeča mavrica, petje male tičice, vonjave lepih cvetic, vse lepote, ki so zemljo po plohi zaljšale, nijso bile na pol toliko lepe kot svetloba, bliščeča se na obličji mlade deklice, ko je bil vihar v njenih prsih potihnil, ko se je ozrla

besede vodnika liberalne angleške stranke o južno-slovanskem vprašanji, da bode angleška radodarnost in angleško obetanje za slovanski jug iskreno in pošteno, a ne samo prazno sredstvo prekovarno za žep kramarskega angleškega naroda.“

Morebiti da se bode komu to zravnenje nekoliko smešno zdelo; pa nič ne de, smešno je tudi mnogo onega, kar se je govorilo po vseh pravilih moderne retorike v angleškem parlamentu od novo-pečenega lorda Bikonfielda do poslednjega oponenta v sobranji angleških poslancev. Angleški nauk v vseh obzirih ima originalne predstavitelje svojega kramarskega egoizma. Ima svojega Darvina, kateri je proglasil kakor najvažnejši zakon prirode „borbo za obstanek“, in konec idealizma. Ima svojega Hobbesa, kateri je položil blagost človečanstva strašen aksiom „homo homini — lupus;“ na dalje ima tudi angleška politika podobni utilitarni princip v svojem Disraeliju, kateri je javno objavil, ka Slovano-turško vprašanje ima svoje korenino v premejevanji evropskih prestolov, a ne v rešitvi kršanskega slovanskega, porobljenega naroda od fatalističnega, turškega, krvo-žejnega tiranstva.

Da, tako ne sodim samo jaz, tako sodi vsa tukajšnja rusko-slovanska žurnalistika, katera bi se nad vso to žalostno komedijo smijala, če bi ne bila ta komedija baš tako žalostna. A ker se nobeden pameten človek pri sedanjem stanju slovanske stvari smijati ne more, odkrivajo nekateri ruski publicisti v plamenečih uvodnih člankih — vide „R. M.“ št. 33 — neiskrenost ali nepoštenost angleških strank k Slovanom — drugi filozofirajo nad zavajami Gladstona et comp. kakor na pr. „N. V.“ v 336 št. pod zaglavjem „Filantropija in politika“, kateri članek je napisal znani prof. Orest Müller; ali da govorim še drugače: Iz vseh poštenih listov je vidno eno — da bi se južni Slovani v svojej žalostnej fortuni vročili angleškim sirenskimi obetam, da bi zabili, da je njih jedini iskreni spasiatelj — Rusija, previdna Rusija. — r.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. februarja.

Pisatelj znane, če prav v Cislejtaniji konfiscirane brošire „Lasser genannt Auer-

sparg“ je izdal novo broširo: „Ein offenes Wort an Herrn Justizminister Dr. Glaser.“ V tej novej broširi pove, kako se je njegova prva brošira preganjala, kako je bila kasneje v parlamentu predmet interpelacije in pozivlje justičnega ministra, naj ga toži, da bode mogel dokazati, kar o korupciji trdi. dalje kaže, kdo višjih glav se ima za pričo poklicati. Sicer pa brošira v tacem odločnem jeziku in tonu govori, da mi ne moremo ničesa iz nje posneti.

Slavni hrvatski škof in veliki patrijot jugoslovanski **Strossmayer** v svojem letošnjem postnem pastirskem listu priporoča svojim katolikom slogo s pravoslavniimi Srbi in s slavjansko iztočno cerkvijo. Te zlate besede naj bi si oni cerkveni listi zapomnili, ki neslovansko hujskajo na Rusijo in pravoslavje.

Ogersko ministerstvo s Tiszo na čelu je 26. t. m. s cesarjevim pismom zopet imenovano in se bode cesarju in parlamentu denes predstavljalo.

Vnanje države.

Srbska velika skupščina se je včeraj odprla. Ne vemo še zdaj, kako. Pričakovali so jo v Srbiji z živahnim zanimanjem. — Skupščina bode potrdila ali zavrgla mir, kakor ga je srbska vlada uže baje dogovorila s Turčijo. — „Istok“ v uvodnem članku od 25. t. m. velikej narodnej skupščini naroča, naj nikar ne obsoja srbsko-turške vojske. Vojevati se je moralo uže zaradi česti. Ta vojna je bila le ena scena v velikej drami, ki se vleče od Kosovega polja do danes, ena epizoda iz osvobodjevalnega boja slovanskih narodov. Če Srbija nij družega dosegla nego, da je Rusijo izzvala v boj s Turčijo, to je uže dovolj važen uspeh, in prinesene v ta namen žrtve so majhne v primeri s koristjo za balkanske kristijane. Rusija pa ne more več nazaj, meni „Istok“ in kdor govori o umikanju Rusije, ta je sovražnik Slovanstva.

Na željo vrhovnega poveljnika ruske armije velikega kneza Nikolaja sklenila je st. peterburska „duma“, da razdeli vsak mesec 25.000 rubljev mej družine onih vojakov, katerih očetje so v taboru. — Admiral Arkas je iz Odeze v Peterburg prišel, da poroča o stanju brodogoja na Črnem morji.

Iz **Carigrada** se javlja, da sultan boluje na zobnej fistuli, pa da se kažejo ista znamenja zblaznelosti na njem, kakor na Muradu V. — Novi vezir Edhem paša se je baje na svojem mestu uže utrdil.

Dopisi.

Iz Kranja 25. febr. [Izv. dopis.] Zadnja dva sumljiva dopisa iz Kranja v ljubljanskem „Tagblattu“ sta vzbudila po celem našem mestu veliko nevoljo. Nesramni dopis-

nik ljubljanskega umazanega nemškega lista se drzne značajne narodne učitelje tukajšnje gimnazije in narodne poštene uradnike za izdajalce države vladi denuncirati, ne da bi le jeden dokaz imenoval. Dopisnik hvali pri tej priložnosti naredbo, ki je profesorja Glaserja zavoljo narodnega „rogovljenja“ (?) iz Kranja na prusko mejo prestavila. Ne vemo, v kateri zvezi lažnjivi dopisnik s kakšnim skrivnim kabinetom stoji, ali toliko je gotovo, da tukaj prebivajoči pošteni Nemci in še celo naši renegati so to lažnjivo obrekovanje dopisnika „Tagblattovega“ imenovali skandal, s katerim si naš nemški tabor ne pridobi nobenega uda, ampak veliko jih bode ravno zavoljo tega nesramnega obnašanja lista ljubljanskega konstitucionalnega društva prihodnjč pri volitvah za domačo, t. j. narodno stranko glasovalo. Kakor smo slišali, so učitelji kranjske realne gimnazije, kateri so, izvzemši enega, vsi pošteni domačini, sklenili z ravnateljem vred ljubljanski „Tagblatt“ zavoljo razžaljenja časti tožiti, kar bi bila tudi jedina prava pot, da svet izve, kakšen skrit ptiček po nemških časopisih sme javnim narodnim c. kr. služabnikom poštenost krasti. Prepričani smo, da bodo porotniki vedeli odločiti, da se v naši Avstriji ne sme pustiti, da se pravica pod krivico meče, prepričani smo, da se našim uradnikom in profesorjem, ki svojo dolžnost po ustavi točno izvršujejo, ne sme očitati, da državo izdajajo, kakor je to storil „der dumme Kerl von Laibach“. Ne kličemo po policiji, ali take vrste nesramno hujskanje in klicanje po rablju in po gilotini je vendar nezaslišano in preveč. Ali smo Kranjci v svojej deželi še doma, ali pa nas res sme vsak pritepenec ščuvati in iz naše domovine poditi?

Iz Štajerskega 23. febr. [Izv. dopis.] (Konec.) Gosp. dopisnik iz Like mej drugim piše tudi: „Krivo uči, male distinguit, gosp. Majkov, kada Kajkovce Hrvate smatra i proglašuje za „čiste“ Slovence. Tu ne odločuje samo sorodnost dialekta, nego i samosviest itd. — Majkov ne zna, da je stare površne i tudje filologe potukao kompetentniji autoritet, nego je i koji Rus, Gjuro Daničić.“ — So tedaj filologi, kakor Šafařík i. dr. površni in nekompetentniji, ker so starejši in Nehrvati?! — Kamo nas to pripelje?

Vprašanje je: So-li Hrvati prej tam sta-

k nebesom in je njeno srce molče darovalo svoje zahvalno darilo.

Glas zvončka jo je poklical k čaju. Nagloma si je umila obraz in počesala lase ter hitela doli. Razun gospe Ellisove nij bilo nikogar v sobi. Gospod Graham je bil v mestu zadržan, Emilijo pa je hudo glava bolela. Tako je Jerica sama z gospo Ellisovo pila čaj. Zadnja sicer nij vedela, kolike vrednosti so bile Jerici njene stare ostaline, vedela je pa prav dobro, da jej je nekaj jako neprijetnega storila; ker pa razžaljena stranka nij nikakor kazala jeze ali nevolje ter reči še celo omenila nij, čutila se je hudodelnica neprijetnejše in ponižano, kot ko bi bila priznala. Še od strani nij nikdar stvari omenila, a gospo Ellisovo je tlačila huda zavest, da jo je Jerica v potrpežljivosti prekosila.

Drugo jutro je prišla kuharica Prime k Emiliji ter jej je prinesla malo canjico iz orehove lupine rekoč:

„Gospica Emilija! rada bi vedela, kje je gospica Jerica. Našla sem njeno malo canjico

v pepelniku in nadejam se, da se je bode zelo razveselila, ker nij nič poškodovana.“

Emilija jo je vprašala: „Katero canjico?“ Kuharica jej je izročila canjico ter jej ilhte pripovedovala, kako so Jerici uničili njeno lastnino in kako je vsa nejevoljna poleg bila. Žaluje jej je popisala, kako nesrečna je bila mlada deklica, ko je Brigito izpraševala, kar je kuharica v svoji ne posebno oddaljeni sobi poslušala.

Emilija slišavši to povest se je dobro spominjala, da se jej je prejšnji popoldan zdelo, kot bila slišala Jerico v sobi tik njene sobe jokati se in zdihovati; a mislila je pozneje, da se je motila. „Idi“, rekla jej je, „in izroči Jerici canjico. V mali bralnici je. Ne povejte pa jej, da ste meni o tem kaj omenili.“

Emilija je pričakovala več dnij, da jej bode Jerica povedala, kako hudo je bila razžaljena, a Jerica je svojo žalost ohranila v srcu ter je molčala.

To je bil prvi izgled, ki je kazal, da je Jerica popolnem gospodovala sama soboj, tudi

pa je zadnji, pri katerem smo se mudili. Od tega časa se je zmirom bolj krepila in samej sebi gospodovala; po vsakem novem boji je rasla nje moč in nazadnje so jo občudovali vsi, ki so poznali njeno gorko krv, katerej se je ustavljala. Sedaj je imela skoro štirinajst let ter je zadnji čas tako hitro rasla, da je bila dosta večja od večine deklic njenih let. A to jej nikakor nij škodilo, ker nij hodila v šolo, ter je bivala in se mnogo gibala v čistem zraku.

Veliko veselje je imela s svojim vrtom; ker je za cvetlice močno skrbela, rasle so lepo in hitro; tako je vsak dan zvezala šopek, ki ga je pri zajutruku položila tik Emilijinega krožnika.

Po priliki je obiskovala tudi svojo prijateljico gospico Marto Pace, ki jo je vselej srčno sprejela. Gospica Pace je zelo narejala cvetlice iz papirja; ker jej je Jeričin vrt dajal izgledke, prišla je le redkoma s praznimi rokami. A izdelki stare gospe nijso bili nikakor primerni njenemu trudu; in vsak bi bil za-

novali, kjer sedaj stanujejo Kajkovci-Hrvati (?) (to je v nekdanji Panoniji), ali Slovenci? V zgodovini Longobardov od Pavla Diacona (Hist. Long. 4.) nahajamo vest: da je avarski Kan (iz Panonije) leta 604. poslal Longobardom, kateri so takrat Kremono oblegali, Slovence na pomoč. (Kar byzantinski zgodovinpisci o Slovencih v tem času pišejo, se ne spominjam, virov pa nemam pri rokah.) Slovenci so takrat bili še pod oblastjo Avarov, za katere so morali, dasi so bili narod miroljubni, hoditi v boje. Avari so Slovence uže v Panoniji našli in jih podvrgli, tedaj so bili Slovenci prej v Panoniji kakor Hrvati. Ker Hrvati so še le pozneje, okoli leta 630 od cesarja Heraklija proti Avarom na pomoč poklicani, zasedli Dalmacijo, potem, ko so Avare premogli. Kmalu potem so Hrvatje ustanovili si knježevino mej rekami: Vrbas, Cetinja in adrijanskim morjem, kako daleč so Hrvati na sever segali, se ne da na tanko določiti, najbrž pa je njih glavna moč bila na jugu Save, in od tod so se potem dalje proti severu razširjali. Mej tem pa so Avari po vednih bojih tako oslabili, da so tudi Slovenci, na severu od Hrvatov, v jugozapadnem delu Panonije stanujoči, Avare premogli, ter njih jarem otresli. Da pa nobeno ljudstvo drugzega popolnem zatreti ne more, je znano, ampak zmiraj ostajajo še v močnejem ljudstvu simptomi slabejega, zatrtga, kateri se potem s prvim sicer ker so primorani, zje dinijo, ali nikdar ne zlijejo v jedno harmonično celoto. Tako tudi Slovenci Avarov niso popolnem premogli, ampak njih potomci so še ostali v majhenem številu, kateri so se naposled tudi krvno s Slovenci pomešali. Mogoče je, da so sedanji Kajkovci z Avari pomešani Slovenci? Zato njihove posebnosti, po katerih se ločijo od pravih Hrvatov, na pr. v Krajini, kakor tudi od Slovencev, dasi so Slovincem po dijalektu bliže nego Hrvatom.

Ko bi se čutil zadosti zmožnega za takšna preiskavanja, in ko bi mi bile potrebne knjige na razpolaganje, bila bi mi to zanimiva zgodovinska studija — dalo bi se morda zgodovinski to trdenje dokazati. Zgoraj navedeno mnenje, da Kajkovci niso pravi Hrvati, bode vsak potr dil, ki potuje od Save počemši mej Zagrebom in Brežicami, tedaj skozi hrvatsko Zagorje proti Varaždinu in na potu pazljivo opazuje prebivalce, ker našel bode, kako se ti ločijo uže po zunanosti od pravih Hrvatov,

smehoval prirodo, ki bi bil celo najsrečnejše izdelke njene umetnosti držal za natančne posnetke njenih izvirnikov. Gospica Marta pa je bila zadovoljna in nadejati se je, da so bili ž njo zadovoljni tudi razni prijatelji, katerim so bili veliki šopki namenjeni ter so, z zelenim trakom k njenemu pasu privezani, po deželi potovali.

Gospica Marta je blizo imela kaj veliko prijateljev. Soditi po številu ljudi, o katerih je Jerici pripovedovala, zdelo se je Jerici, da mora poznati vsakega človeka v Bostonu. In zares bi bilo težavno dobiti človeka, ki bi bil imel še več znancev. V mladosti je bila prestirnica ter je mnoga leta, kot je pripovedovala, dejala pri najimenitnejših rodovinah v mestu. Videla in opazovala je tako ostro ter je tako bistroumno sodila, da so nekda ljudje rekali, da gospica Pace ima oči zadaj na glavi in dva para ušes. Kljubu svojemu čudovitemu vidu in sluhu nij nikdar, kolikor se je vedelo, raznašala nobene rodovine. Bila je previdna in vestna; zmerom je bila čudnega obnašanja

kakor tudi od Slovencev, samo da so po dialektu Slovincem bližji. Po tem bi tedaj Kajkovci vendar ne bili čisti Hrvati.

Iz svojih otročjih let se spominjam, da mi je babica pripovedala, ka so tam za Višensko goro bili ljudje, pesjani, ki so kristijane žive pekli in jedli. Dasi je to pravljica, ali nobena pravljica nij brez zgodovinskega zrna. Morali so tedaj biti neki pri Slovencih in zgodovina nam poroča o Avarih.

Iz Zagreba 25. februarja [Izv. dop.] Zadnje dni se v našem mestu vedno bolj širi govorica, da Avstrija homatij na balkanskem poluotoku ne bode mirno gledala, ampak da bode storila to, kar njej najiskrenejši njeni prijatelji svetujejo in kar večina njenih narodov želi, posebno vsi Slovani, namreč, da bode zasedla Bosno in Hercegovino. Da se v višjih krogih nekaj odločilnega pripravlja, soditi smemo iz tega, ka sta bila v preteklem mesecu naš komandujoči general Mollinari in dalmatinski namestnik general baron Rodić oba na Dunaj poklicana, ter konferirala s cesarjem in vojnim ministrom. Posledice teh konferenc se uže zdaj očitno kažejo v izrednih pripravah na jugoiztoku naše monarhije. Skozi Zagreb vozi se zadnje dni po železnici toliko bojnega materijala proti turški meji, ka se more nehoti misliti na skore ozbiljne korake; tudi v Dalmacijo, kakor tamošnji listi poročajo, privaža se vedno več bojnega materijala in tako nas more v kratkem res iznenaditi akcija naše monarhije v smislu vsem avstrijskim Slovanom in odkritosrčnim prijateljem dinastije povoljnem

Politični pomen moralo je vsakako imeti tudi potovanje g. Živkovića, načelnika vladnega odseka za notranje zadeve, na Dunaj ob istem času, ko se je ondi baval hrvatski minister Bedeković. Trdi se sicer, ka je bilo to potovanje v zvezi z vprašanjem glede bankovnih zaved in odstopa ogerskega ministerstva, a ipak ugibajo ljudje, ki radi utikajo nosove za kulise, da je imelo Živkovićevo potovanje na Dunaj vse drugi namen in mu pripisujejo eminentno politično važnost. Ne bodem razglabal, koliko je na tem ugibanji istine, koliko kombinacije, vendar pa radostno bilježim, ka javno mnenje na Hrvatskem vedno bolj sili na to, da bi naša vlada zavzela končno položaj, ki jej pri reševanju orijentalnega vprašanja pristuje.

in čudnih besed in zdaj pa zdaj tako pregnanih misel, da so jo tuje imeli za nekoliko noro; kljubu temu se je prikupila mnogim gospodom in gospem, ki so jo zmerom dobro sprejemali in uljudno ž njo ravnali. V teku vsakega leta je obhodila vse svoje prijatelje ter je ohranila svoje znanje z rodovinami in vsakim posameznim njenim členom, za katere je kazala toplo osobno sočutje.

Gospico Marto je spodbudila velika žalost, o katerej je često Jerici govorila. Izvirala je iz tega, da nij imela nobenega tovariša v življenji. „Oh, gospica Jerica!“ vzkliknila je časih ter je takrat blezo popolnem pozabila svojo starost in bolehnost, „čutila bi se prav dobro na tem svetu, ko bi le imela tovariša.“ In z glavo pomigaje in se malo nasmehljaje je pristavila, „Draga moja! morate vedeti, da se mislim omožiti.“ — Ko je po tem opazila Jeričino strmenje in veselje, opravičevala se je, da je tako dolgo odlagala izvršiti svoj stari namen; priznavši, da nij več tako mlada, kot je bila nekda,

Vsled političnih zamršajev v Turčiji vznemirjena je cela Evropa, nezaupanje mej državami polastilo se je z vsemi škodljivimi nasledki tudi državljanov, naš promet peša, naša kupčija hira, kamor se ozremo, povsod negotovost in neodločnost. Žrtvovati se mora temu izjemnemu stanju glavne proizvode ljudskega dejanja in mišljenja. Kar pa upliva v tolikej meri na splošno mizerijo vseh evropskih držav mora biti tembolj na škodo državi, kojoj je po naravi prisojeno, mejašiti na trohli turški kadaver. Temu neznosljivemu stanju mora se konec narediti!

Hoče li Avstrija še dalje gledati besno divjanje Turčinov, gledati kako požigajo naše vasi in ropajo in skrunijo, gledati, kako uboga — krutosti razposajenih bašibozukov ubegla — raja na naše zemlji od gladu umira, ter daleč od domačega ognjišča prenaša vse muke, ki se na svetu le misliti morejo, gledati končno, kako vsled tega turškega nasilja navaljuje na naše lastne sodržavljane ob turški meji nesreča za nesrečo? Nije li strahota pomisliti, da je v samem Gračcu, kakor se „Obzoru“ brzojavlja od 1. do 23. februarja, vsled kužnih boleznij pomrlo pribeglih iz Bosne 500 oseb?

Kdor tedaj Avstriji nasvetuje, naj še dalje čaka in mirno prenaša vnebovpijoče uvrede njenega dostojanstva, ne more njej biti prijatelj. Vsak rodoljub mora torej z veseljem pozdraviti trenotek, v kojem bode naša vojaska prekoračila mejo in v porazumljenju z Rusijo z mečem razsekala čvor, kojega evropski diplomati z vso svojo prekanjenostjo razvzljati niso mogli.

Domače stvari.

— († Dr. Jakob Pečko), advokatski koncipijent v Mariboru je 25. t. m. po daljšem bolehanji umrl, stoprav 32 let star. Domovina slovenska na tem mladem moži izgubi vernega sina, ki bi jej bil zvest in delaven ostal i do mnogo kasnejega, ne tako prezgodnjega groba; prijatelji izgube s Pečkom pošteno in čisto dušo, kakor jih nij mnogo. Bodi mu zemljica lahka!

— († Mihael Smole), znani bogati žitni trgovec in posestnik v Ljubljani, umrl je v ponedeljek večer zadet od mrtvuda, star 72 let. Bil je brat znanega Andreja Smoleta, duhovitega prijatelja našega pesnika Fr. Preširna, onega prijatelja naše tačas komaj ka-

sklenila je navadno z besedami: „Res je, da je čas neizprosljiv; a navezana sem na življenje, gospica Jerica, navezana sem na življenje ter se lahko še omožim.“

Tudi kar se tiče noše, izrekla se je večkrat na dolgo in široko ter je zase očitno za trdno sklenila, da bode zmerom se nosila po najnovejšem kroji, naj velja kolikor hoče. Jerica jej je nehotoma opazila, da ta namen ravno tako malo izpolnuje kot prejšnji, da bode izbrala mladega moža in nazadnje je tudi previdela, da je gospica Pace strahovito skopaa, naj so njeni pomočki katerikoli. Emilija je prav dobro poznala staro gospo ter jej je dala mnogo opraviti; sedaj nij nikakor branila Jerici obiskavati jo v njenej koči; časih jo je tje spremljala, ker rada se je kratkočasila in gospice Marte čudoviti razgovor jo je tako zelo razveseljeval kot Jerico. Kaj po gostem ja je tudi gospica Marta obiskavala, tako pogostem, da jo je Emilija na zadnje enkrat za povabila v svojo hišo, česar se je ta precej oprijela. (Dalje prih.)

leče literature. Pokojnik pa sicer nij štel se k našej stranki.

— (Škof g. dr. Pogačar) se je v soboto z brzovlakom vrnil z Dunaja v Ljubljano.

— (Priprave za spomlad.) Te dni so vojaške oblasti ogledale tukajšnjo realko in druge šole, ki se bi precej zaprle in bi se v njih prostorih vojaki namestili, ako spomladi do vojne pride ali do okupacije Bosne, kar vsak neprusijan, vsak pravi prijatelj monarhije in dinastije želi.

— (Pablo de Sarasate,) rojen Španjolec, znani virtuozi na vijolini se je produciral v soboto v redutnej dvorani pred jako borno zbranim občinstvom. Igral je res mojstersko, kakor pravi „Paganini redivivus“ dve kompoziciji od Beethovena in eno od Chopina. Velikanski svoj talent pa je pokazal v zadnjem komadu: „Airs russes“. Kako je mojstersko igral rusko himno „Bože carja brani“ in pa „Sarafana“, kakor več družih ruskih narodnih pesnij, je nepopisljivo. Burna pohvala je donela umetniku posebno po zadnjem komadu in gotovo naj vsak obžaluje, ki nij slišal tega zares fenomenalnega umetnika.

— (Društvo Marijne bratovščine) je imelo pretečeno nedeljo v mestnej dvorani svoj 121 letni občni zbor. Predsedoval je mestni svetovalec g. Horak, kateri je društvenike pozdravil in povedal, da ima društvo 426 moških in 1332 ženskih udov in da stan premoženja znaša koncem leta 20.462 gld. 16 1/2 kr. Mestni svetovalec in tajnik društva J. Regali prebere sklep računa za leto 1876, kateri so odobri. Poročilo pregledovalnega odseka, kateri se po tajniku prebere, jemlje se na znanje. Predlog uda g. Arka, naj bi odborovi funkcionarji bili samo predsednik in tajnik, in naj bi se opustil denarničar, zato pa omenjenim dvem plača povišala, ne pusti prvosednik na glasovanje, ker je protipravljen. Po nasvetu predsednikovem volijo se v odbor iztopivši udje odbora gg. Ahčin, Maček in Drašler per acclamationem. Kot preglednike računov se volijo gg. stavec V. Arzelin, žurnalist A. Arko in hišni posestnik Lahajnar. Pravila se prename v toliko, da je zdaj točno izraženo, da se le zakonski otroki tistih staršev od društva pokopljejo brezplačno, katerih sta oče in mati uda društvu. Predlog odborov, naj se otroci društvenikov pokopavajo le do 10 namesto do 15 leta, nij bil sprejet, potem ko so gg. Klein

in Horak za njega, gg. Regali in Arzelin proti njemu govorili. Dalje se je sklenilo, da se za starejše ljudi, ki hočejo vstopiti v bratovščino vstopnina nekoliko poviša. Po končanem dnevnem redu poprime za besedo podpredsednik društva, hišni posestnik g. Stepančič. On naglašja v prvi vrsti, da so uzroki prepira, ki so bili do zdaj v društvu, sedaj odpravljeni in da ko se je vrnil v društveno poslovanje zopet red, naj se vrne mej društvenike zopet mir in sloga, in naj vsi sodelujejo, da se bode društvo množilo in svoj vse hvale vredni namen izpolnjevalo. G. prvosedniku Horaku se enoglasno izreče zahvala za njegov trud in njegovo odločno, da je društvo v zelo težavnih razmerah kot predsednik izvoljen, zopet dovedel do reda in miru. Potem predsednik zbor, katerega se je udeležilo 120 udov, zaključí.

Razne vesti.

* (Strup ali pa domov.) Piše se iz Trsta: Te dni je v lekarnico prišla neka ženska, šivilja, in je zahtevala strupa, češ, da si hoče zavdati, ker ne more domov na Tirolsko, v Klausen. Peljali so jo potem na policijo in ta jo je poslala gori v gorato tirolsko domovino.

* (Strašna nesreča) se je zgodila v Patki na Ogerskem. Delavec Jožef Čapo hotel je zvečer v uže gorečo svetilnico doliti petroleja; a ta se užge, kako, to se ne ve, razljuje se po mizi in po otrocih, ki so okolo mize sedeli, namreč 11letni deček, dalje 6, 3 in 3 četrti leta stari otroci. Najstarejši deček je tekel na dvorišče, da bi pogasil ogenj na sebi. Ostal je sicer pri življenji, a strašno opeknel se; tako tudi šestletno dekle. Mlajša dva otroka pa sta umrla pred očmi svojih staršev precej in nij se jima dalo pomagati.

26. februarja:
 — Pri Puli: — Huber iz Grada.
 — Pri Slonu: Boeken iz Lipe.
 — Lavit iz Nove vasi — Ridl iz Dunaja.
 — Godolce iz Monakova.
 — Pri mateti: Kraselj iz Dunaja.
 — Fink iz Grada. — Sinko iz Mari-
 bora. — Polak iz Dunaja.
 Pri Zamorci: Milavec iz Girknice.

Dunajska borza 27. februarja.			
Enotni drž. dolg v bankoveih	62	gld.	30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	"	20 "
Zlata renta	73	"	95 "
1860 drž. posojilo	108	"	90 "
Akcije narodne banke	830	"	— "
Kreditne akcije	149	"	10 "
London	124	"	45 "
Napol.	9	"	96 "
C. k. cekini	5	"	92 "
Srebro	113	"	75 "
Državne marke	61	"	15 "

Loterijne srečke.

V Linci 24. februarja: 46. 42. 11. 50. 39.
 V Trstu 24. februarja: 73. 54. 2. 37. 60.

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—39)

Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

Samo 80 kr.

1 par nožev z vilicami iz pravega, vedno belo ostajotegega britanskega srebra, 1/2 duc. 4 gld.
 Žličice za kavo, ena kr. 10, 15, 20, 30, 40.
 Žlice za jed, 30, 40, 50, 60, 70.
 1 zajemalec za mleko, kr. 60, 80, gl. 1, 1.20, 1.50.
 1 zajemalec za juho, gl. 1.20, 1.50, 2, 3.
 1 par velikih svečnikov, gl. 2, 3, 4, 5, 6.
 1 tasa, velika, kr. 90, gl. 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3.50.
 1 okvir za fotografijo, fin, kr. 80.
 Vse drugo jako cenó.

Naslov:

M. Bressler,

zaloga metalnega blaga,

Wien, Neubau, Burggasse 2,

Hotel Höler.

Cenilnik zastoj. Naročbe iz provincije takoj s poštnim povzetjem. (25—8)

Zmožni

reprezentanti

in take zaupne osebe, ki so sposobne, sprejema dobro znana starša bankna hiša za prodajanje srečk in državnih papirjev proti obročnem plačanju na vse kraje, kjer še nij ali pa ne zadosti zastopana. Pogoji so jako ugodni i za občinstvo i za gosp. agente. Ker so srečke neizrečeno dobro sestavljene, si agenti lahko, če so le količkaj pridni, veliko pridobe. Taki, ki zmožnost lahko dokažejo in jamčijo, so posebno sprejeti, in se jim lahko tudi glavna in generalna agentura izroči. (34—3)

Ponudbe in osobna javljenja naj se oddadé v bankni hiši B. Kramerja, Praga, Brentna ulica št. 46 nova.

Prodajalnica

železnega, nirnberškega in ključarskega blaga

Wogga & Radakovitsa v Celji,

„zum goldenen Anker“

(35—3)

priporoča svojo dobro asortirano zalogo, in se vedno trudi, da ustreza zahtevam svojih p. n. naročnikov urno in in najbolj cenó.

Posebno ima veliko zbirko kovaškega in valjanega železa, črnega in belega pleha, dratov, litega blaga vsake vrste, posebno ploši za hranilna ognjišča, ražnje, najlepše štafirane nadgrobne križe, železne ograje in palice za balkone, stopnjice in grobe, kakor tudi železne in jeklene kotlje.

Za ekonomo: mlatilnice, luščavnike za koruzo, mašine za zrnjenje koruze, slamoreznice in najnovejše ročne moline, žitne čistilnice, trsne škarje, drevesne žage, kose, srpe, vsakovrstne bruse, posebno dobro narejene pljuge in orače itd.

Vedno velika zaloga novih, uradno cimentiranih vag in utežev, železnih in mesingastih, mere za tekočine, sušine in dolžine vsake vrste, tudi stare uteže za drago ceno zamenjavamo.